

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องดังนี้

ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน และที่เกี่ยวข้องกับชุมชนพื้นที่ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนตำบลทะเลน้อย และตำบลนางตุง การตั้งถิ่นฐานของชุมชนทะเลน้อย และตำบลนางตุง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิหลังของชุมชน ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษา รวมถึงการสร้างกรอบคิดแบบแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมและยั่งยืน แหล่งข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ เอกสารของหน่วยงานต่างๆ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับข้อมูลปฐมภูมิ ที่ต้องเก็บรวบรวมจากผู้ให้ข้อมูลหรือแหล่งที่มาของข้อมูล โดยตรงทั้งที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และการดำเนินกิจกรรมในชุมชนที่ต้องการจะศึกษาถึงแนวคิด รูปแบบ กระบวนการของกิจกรรมของชุมชนได้ตามวัตถุประสงค์นั้น จะต้องค้นหาผู้ที่มีผู้นำในชุมชนทั้งที่เป็นผู้นำประเภททางการ และผู้นำที่ไม่เป็นทางการ เพื่อนำผู้วิจัยลงพื้นที่สำรวจภาคสนาม ทำความรู้จักถึงแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน พร้อมกับการสังเกตการณ์ ที่เกิดขึ้นในการร่วมทำกิจกรรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดพื้นที่ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ทำการคัดเลือกพื้นที่จากแหล่งพื้นที่ตามลักษณะการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดิน ในลักษณะวิธีการคัดเลือกพื้นที่โดยวิธีการเจาะจง (Purposive Selection) ได้แก่ เขตพื้นที่ทะเลน้อย ได้แก่ ตำบลทะเลน้อย และตำบลนางตุง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานของชุมชน ด้วยลงพื้นที่สำรวจภาคสนาม ทำความรู้จักสิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนพร้อมกับการสังเกตการณ์ ที่เกิดขึ้นในการร่วมทำกิจกรรม นอกจากนี้ยังได้พบปะพูดคุยกับผู้อาวุโส ผู้รู้ในชุมชน ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและผู้นำตามธรรมชาติในชุมชน ที่สามารถเป็นผู้บอกข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และทำการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group)

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลจากการสังเกต จากการสนทนา การสัมภาษณ์ เอกสารหลักฐานต่าง ๆ มาบูรณาการ เพื่อจำแนกประเด็นและเนื้อหาของปรากฏการณ์ และพยายามค้นหาความหมายของปรากฏการณ์ (Phenomena) ภายใต้บริบท (Context) ของสังคม ซึ่งนอกจากจะอาศัยเหตุผลแล้วยังได้นำเอาเนื้อหาและคุณค่า (Content and Value) ของสังคมมาเกี่ยวข้องด้วย เพื่ออธิบายสาเหตุความสัมพันธ์รวมทั้งเป็นการอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นการดำรงอยู่และการเปลี่ยนแปลง วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอรายงานผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์